

УДК 339.543.36:656.614(477)

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-5-3>**Коновалов Ю.О.***науковий співробітник**Науково-дослідного центру митної справи**Науково-дослідного інституту фіскальної політики**Університету державної фіскальної служби України***Konovалov Yuriy***Researcher**Customs Research Center**Fiscal Policy Research Institute**State Fiscal Service University of Ukraine***МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ТИМЧАСОВОГО ВВЕЗЕННЯ КОНТЕЙНЕРІВ:
ДОСВІД ЯПОНІЇ****CUSTOMS CONTROL OF TEMPORARY IMPORTS OF CONTAINERS:
THE EXPERIENCE OF JAPAN****АНОТАЦІЯ**

Використання контейнерів під час міжнародних перевезень передбачає здійснення митного контролю. Світова спільнота давно звиклася з думкою про те, що контейнери – це тара багаторазового використання, тому митне оформлення контейнерів повинно відбуватися за максимально спрощеною схемою. У статті досліджено досвід Японії у здійсненні митного контролю тимчасово ввезених контейнерів. Проведено аналіз законодавства Японії у сфері митного контролю тимчасового ввезення контейнерів, на основі чого зроблено висновки, що Японія максимально імплементує положення міжнародних конвенцій митного напрямку, учасником яких вона є, до своїх нормативно-правових актів митного спрямування. Крім того, розглянуто передовий досвід використання системи обробки інформації про митне оформлення вантажів NACCS, яка діє за принципом єдиного вікна. Нині через цю систему можуть здійснюватися не тільки операції з митного оформлення, а й карантинні операції та банківські операції, і вона надалі розвивається як комплексна базова система торговельних операцій.

Ключові слова: митний контроль, контейнери, інформаційні системи, тимчасове ввезення, законодавство.

АННОТАЦИЯ

Использование контейнеров при международных перевозках предусматривает осуществление таможенного контроля. Мировое сообщество давно свыклось с мыслью о том, что контейнеры – это тара многократного использования, поэтому таможенное оформление контейнеров должно происходить по максимально упрощенной схеме. В статье исследован опыт Японии в осуществлении таможенного контроля временно ввозимых контейнеров. Проведен анализ законодательства Японии в сфере таможенного контроля временного ввоза контейнеров, на основе чего сделаны выводы, что Япония максимально имплементирует положения международных конвенций таможенного направления, участником которых она является, в свои нормативно-правовые акты таможенного направления. Кроме того, рассмотрен передовой опыт использования системы обработки информации о таможенном оформлении грузов NACCS, которая действует по принципу единого окна. В настоящее время через эту систему могут осуществляться не только операции по таможенному оформлению, но и карантинные операции и банковские операции, и она продолжает развиваться как комплексная базовая система торговых операций.

Ключевые слова: таможенный контроль, контейнеры, информационные системы, временный ввоз, законодательство.

ANNOTATION

The use of containers in international transport provides for customs control. The international community has long been accus-

tomed to the idea that the packaging container is reusable, because the customs clearance of containers must occur simplified scheme. This article explores the experience of Japan in the customs control temporarily-imported containers. The analysis of the laws of Japan in the field of customs temporary importation of containers, from which it was concluded that most Japan implements the provisions of international conventions customs direction to which it is to their regulations customs areas. According to the laws of Japan, containers used for trading – it also exports and imports. Containers can be imported without payment of customs duties under the Customs Convention on containers and TIR Convention and relevant domestic legislation (Law on special containers). When exporting container transport if previously submitted application form and the container is approval from the customs officer, you may file a declaration of export of goods, which is attached to the container. This is called "handling of containers". Also considered best practice use information processing system of customs clearance NACCS. Currently, through the system can be implemented not only in customs clearance operations, but quarantine operations and banking operations, and it will continue growing as a complex system of basic trade. One of the main benefits of the introduction of NACCS was the possibility of registration of all documents on the basis of a single window, using computer data processing, which greatly accelerated the passage of goods. In 80% of cases the procedure for checking the documents was reduced to a few minutes, then the customs authorities give permission for sending or receiving cargo. Longer lasting only 20% of the test loads. Loads that are subject to more scrutiny or review, occupy about 1-2% of the total cargoes shipped.

Key words: customs, containers, information systems, temporary importation legislation.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Азіатсько-Тихоокеанський регіон сьогодні є одним із найпривабливіших у світі для бізнесу, що веде до збільшення товарообігу. Однією з найбільших економік регіону є Японія, яка різко збільшує ступінь глобалізації, а отже, митні процедури та пов'язані з ними операції стають усе більш складнішими та заслуговують на вивчення та імплементацію як найкращі практики, що зумовлює актуальність вибраної нами теми. Японська митниця відповідальна за збір податків під час імпорту, прикордонні перевірки, безпеку ланцюгів поставок та здійснення заходів із полегшення митних процедур. Головним завданням

митниці є сприяння міжнародній торгівлі. Японія займає лідируючі позиції у сфері створення і розвитку системи управління та моніторингу, а також просуває в рамках Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва ініціативу візуалізації глобальних ланцюжків постачань із використанням навігаційних технологій і технологій автоматичної ідентифікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Дослідження зарубіжного досвіду митного контролю відображене у працях таких учених, як Л.Р. Прус, І.В. Несторишен, С.В. Бодров [7], якими було проаналізовано технічні засоби митного контролю. Е.С. Молдаван [8] зроблено аналіз зарубіжного досвіду автоматизації здійснення процедур митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон водним транспортом. Проте ці дослідження стосуються, передусім, митного контролю товарів, а питання митного контролю тимчасового ввезення контейнерів залишаються не висвітленими та потребують дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є аналіз досвіду Японії щодо здійснення митного контролю контейнерних перевезень на законодавчому та технічному рівнях.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Законодавство Японії у сфері регулювання зовнішньої торгівлі регулярно змінюється і доповнюється з урахуванням поточних реалій міжнародної і внутрішньої економіки, зміни політичних цілей, а також необхідності забезпечити виконання взятих на себе міжнародних зобов'язань. Зокрема, постійно доповнюється і коригується перелік товарів, що підлягають експортному контролю.

Основне законодавство з питань митної та торговельної діяльності Японії включає:

- митне законодавство;
- закон про митний тариф;
- закон про тимчасові тарифні заходи;
- закон про митне посередництво;
- закон про іноземну валюту та зовнішню торгівлю, контроль над імпортною торгівлею [1].

Японський уряд запровадив правила попереднього подання документів (AFR) для морських вантажів для посилення заходів безпеки на кордоні, запобігання тероризму та організованих злочинності та підвищення безпеки до міжнародних стандартів. Про всі морські контейнерні вантажі, що завантажуються на будь-яке судно, що прямує до Японії, необхідно повідомити японську митницю. Виняток становлять порожні контейнери та вантажі, завантажені на платформі ISO типу P0 (контейнери платформи), та контейнерні вантажі, які не будуть вивантажуватися в Японії [2].

Японія є активним учасником міжнародних митних конвенцій. На підставі Митної конвенції про контейнери 1956 р. та в поєднанні з виконанням Конвенції про митне оформлен-

ня контейнерів, до якої приєдналася Японія, Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП відповідно до «Положення про спеціальне митне законодавство» контейнери, які реекспортуються після упаковки та імпорту, або контейнери, які реекспортуються після тимчасового ввезення, а потім реекспорту, звільняються від імпортного мита та податку на споживання.

Крім того, Японія імплементує норми міжнародних конвенцій до вітчизняного митного законодавства. Внаслідок прийняття «Закону про частковий перегляд Закону про митний тариф» (Закон № 19 від 2012 р.) [3] з 1 квітня 2012 р. в митний порядок для митних контейнерів внесено поправки та введено поняття «безмитні контейнери», яке визначає, що це контейнери, які тимчасово ввозяться під пільги щодо митного споживання на основі положень конвенцій про митне оформлення контейнерів, та низку інших змін (табл. 1).

Таблиця 1

**Ключові зміни
в митному законодавстві Японії**

Норма законодавства	Строки виконання
Період реекспорту	1 рік
Використання порожніх контейнерів для внутрішніх перевезень	Без обмежень
Маршрут внутрішнього транспорту	Без обмежень
Кількість використання внутрішніх перевезень	Без обмежень
Попереднє застосування для внутрішніх перевезень	Непотрібне

Джерело: складено на основі [3]

Отже, згідно із законодавством Японії, контейнери, що використовуються для торгових операцій, – це також експорт та імпорт. Контейнери можна ввозити без сплати митних платежів відповідно до Митної конвенції про контейнери та Конвенції TIR та відповідного внутрішнього законодавства (спеціальний закон про контейнери). Під час експорту контейнерним транспортом, якщо заздалегідь подається форма заявки на контейнер і є схвалення від митного працівника, ви можете подати декларацію про експорт із товаром, що додається до контейнера. Це називається «поводження з контейнерами». Тобто продукцію завантажують у контейнери на власні склади/фабрики за межами приєднаної ділянки й у цьому разі їх доставляють у зону, пов'язану зі зв'язком, наприклад, CY та CFS, у присутності посадових осіб офіційно акредитованої лабораторії калібрування.

Погодження митного працівника може бути надане на строк до одного року, якщо дотримуються умови законодавства. Транспортування контейнерів є основним потоком поточних морських перевезень, тому отримання всебічного схвалення на перевезення контейнерів є однією з форм лібералізації розмитнення [4].

Для вантажів, які не мають часу, щоб подати заявку на отримання дозволів на імпортувати податкових платежів, таких як швидкопсувні продукти, попередня декларація може бути зроблена через NACCS (Систему обробки інформації про митне оформлення вантажів (NACCS: Автоматизована система очищення вантажів Nirron)), щоб вантаж можна було забрати одразу після прибуття, не перевозивши його в зону митного контролю.

За цією системою вантажні перевезення здійснюватимуться лише тоді, коли NACCS попередньо заявить, що система буде використовуватися, і митниці встановлять, що немає необхідності в експертизі. Як тільки підтвердження про прибуття надходить, декларації про імпортування дозволяється не вносити в зону митного оформлення.

У відповідь на цю декларацію митниця одразу видає дозвіл на ввезення, тому на практиці можливо забрати контейнери з невеликим часом митного оформлення після прибуття.

Спочатку система застосовувалася лише для повітряних перевезень, але з вересня 2003 р. вона може застосовуватися і до морських перевезень.

Система спочатку була запроваджена з метою прискорення та оцифрування процедур митного оформлення, таких як митниці, митні брокери, судноплавні агенти, судноплавні компанії, авіа-

компанії, авіаперевезення, консолідаційні компанії, складські компанії, банки тощо. Функції учасників, що користуються автоматизованою системою, перетинаються, що дає змогу виконувати більшість завдань, пов'язаних із митним оформленням в Інтернеті.

Нині через цю систему можуть здійснюватися не тільки операції з митного оформлення, а й карантинні операції та банківські операції, і вона надалі розвивається як комплексна базова система торговельних операцій. Учасниками NACCS є банки, які автоматично передають інформацію по проведених митних та акцизних платежах до митних органів.

Існує два типи: NACCS для морських вантажних перевезень та NACCS для повітряних вантажних перевезень, що називаються Sea NACCS та Air NACCS відповідно.

Зокрема, експортні декларації, імпортування декларації, попередні декларації, митні декларації, видача митних ліцензій на імпортування/експортування, а також повідомлення про в'їзд до порту можуть бути зроблені в Інтернеті [4].

Також за допомогою системи NACCS Японська митниця має можливість за необхідності отримати всі дані на імпортовані або тимчасово ввезені вантажні контейнери (рис. 1).

Однією з основних переваг запровадження системи NACCS стала можливість оформлення

Номер специфікації підприємства		G08
Назва відомостей про документ управління		Дані щодо імпортованих вантажних контейнерів
Огляд бізнесу		У номері контролю вантажу, який виводиться у "Дані про імпортування / експортування імпортованих вантажів (G01)", номер контейнера для вантажу, який був здійснений або скасований як контейнерний вантаж, подається до одиниці прив'язної площі.
Цикл		Щотижневий звіт
Вихідне призначення		СУ
Формат виводу	Формат CSV	є
	Формат EDI	
	Без роздільника	
Канджі		є
Єдиний стиль		
Інтернет-ціль для повторного виходу	Митниця	
	Приватний сектор	
Код інформації про вихід (Примітка)		SBS1800
Зміст		Структура
		Формат CSV
		Вихідна таблиця елементів

Рис. 1. Дані, що надає система NACCS щодо вантажних контейнерів

Джерело: складено за [5]

всіх документів за принципом єдиного вікна з використанням комп'ютерної обробки даних, що значно прискорило процес проходження вантажів. У 80% випадків процедура перевірки документів скоротилася до декількох хвилин, після чого митні органи дають дозвіл на відправку або отримання вантажу. Довше триває перевірка тільки 20% вантажів. Вантажі, які підлягають більш ретельній перевірці або огляду, займають близько 1-2% загального обсягу вантажів, що відправляються. Як правило, митні органи заздалегідь виявляють такі на підставі електронної документації, що надійшла.

Стеження за вантажами в процесі транспортування є одним із найскладніших завдань транспортної фірми. При цьому можливість у будь-який момент часу точно знати, де перебуває вантаж, швидкість його транспортування та інші параметри, що характеризують процес доставки, є найважливішими складниками якості обслуговування замовників [6].

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. За результатами вивчення досвіду Японії можемо відзначити, що контроль переміщення контейнерів та додаткового обладнання до них здійснюється відповідно до міжнародних конвенцій, норми яких максимально імplementовані до їх митного законодавства. Крім того, для поліпшення контролю над тимчасово ввезеними контейнерами та додатковим обладнанням до них, а також спрощення даної процедури для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Японії розроблено та впроваджено програмний комплекс NACCS, що діє за принципом єдиного вікна.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. A Reference Guide to Customs and Trade Compliance in Asia Pacific 2017. PwC: website. URL : <https://www.pwchk.com/en/tax/reference-guide-customs-trade.pdf> (accessed on: 01.09.2019).
2. Japan Import Management Process. GeTS: website. URL : <https://globletrade.services/blogs/japan-import-management-process> (accessed on: 31.08.2019).
3. Law to revise a part of the Customs Tariff Law. (Act No. 19 of 2012) Japan Custom: website. URL : <http://www.customs.go.jp/kaisei/horitsu.htm#kz240131> (accessed on: 03.09.2019).
4. Customs clearance. Tocon Corporation: website. URL : <http://www.tohkon.co.jp/972/> (accessed on: 03.09.2019).
5. NACCS business specifications and related materials. NACCS: website. URL : https://bbs.naccscenter.com/naccs/dfw/web/system/ref_6nac/docs/2015121500146/ (accessed on: 04.09.2019).
6. Моніторинг логістичних потоків. *Електронна бібліотека* : вебсайт. URL : https://stud.com.ua/120702/informatika/monitoring_logistichnih_potokiv (дата звернення: 05.09.2019).
7. Прус Л.Р. Аналіз використання технічних засобів митного контролю у морських пунктах пропуску: вітчизняний та світовий досвід. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2013. № 4(41). С. 26-31. URL : <https://dSPACE.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1110/1/%D0%90%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%97%20%D0%92%D0%98%D0%9A%D0%9E%D0%A0%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%86%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%A5%20%D0%97%D0%90%D0%A1%D0%9E%D0%91%D0%86%D0%92%20%D0%9C%D0%98%D0%A2%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A2%D0%A0%D0%9E%D0%9B%D0%AE%20%D0%A3%20%D0%9C%D0%9E%D0%A0%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%98%D0%A5.pdf> (accessed: 30.08.2019) [in Ukraine].
8. Moldovan E.S. (2017). Zarubizhnyi dosvid avtomatyzatsii zdiisnennia protsedur mytnoho kontroliu ta mytnoho oformlennia tovariv, shcho peremishchuiutsia cherez mytnyi kordon vodnymy transportnymy zasobamy [Foreign experience in automating the implementation of customs control procedures and customs clearance of goods transported across the customs border by water vehicles]. *Publchne upravlinnia ta mytne administruvannia* (electronic journal), no. 1. pp. C.124-134. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamcudu_2017_1_18 (accessed: 02.09.2019) [in Ukraine].

REFERENCES:

1. A Reference Guide to Customs and Trade Compliance in Asia Pacific (2017). PwC: website. Available at: <https://www.pwchk.com/en/tax/reference-guide-customs-trade.pdf> (accessed on: 01.09.2019).
2. Japan Import Management Process (2017). GeTS: website. Available at: <https://globletrade.services/blogs/japan-import-management-process> (accessed on: 31.08.2019).
3. Law to revise a part of the Customs Tariff Law (2012). Japan Custom: website. Available at: <http://www.customs.go.jp/kaisei/horitsu.htm#kz240131> (accessed on: 03.09.2019).
4. Customs clearance (2017). Tocon Corporation: website. Available at: <http://www.tohkon.co.jp/972/> (accessed on: 03.09.2019).
5. NACCS business specifications and related materials (2013). NACCS: website. Available at: https://bbs.naccscenter.com/naccs/dfw/web/system/ref_6nac/docs/2015121500146/ (accessed on: 04.09.2019).
6. *Monitoring of logistics flows*. *Elektronna biblioteka: veb-sait* [Online Library: Website]. Available at: https://stud.com.ua/120702/informatika/monitoring_logistichnih_potokiv (accessed on: 05.09.2019).
7. Prus L.R., Nestoryshen I. V., Bodrov S. V. (2013) Analiz vykorystannia tekhnichnykh zasobiv mytnoho kontroliu u morskyykh punktakh propusku: vitchyznianyi ta svitovyi dosvid [Analysis of the use of customs controls at maritime border crossing points: national and international experience]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu* (electronic journal), no. 4(41). pp. 26-31. Available at: <https://dSPACE.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1110/1/%D0%90%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%97%20%D0%92%D0%98%D0%9A%D0%9E%D0%A0%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%86%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%A5%20%D0%97%D0%90%D0%A1%D0%9E%D0%91%D0%86%D0%92%20%D0%9C%D0%98%D0%A2%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A2%D0%A0%D0%9E%D0%9B%D0%AE%20%D0%A3%20%D0%9C%D0%9E%D0%A0%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%98%D0%A5.pdf> (accessed: 30.08.2019) [in Ukraine].
8. Moldovan E.S. (2017). Zarubizhnyi dosvid avtomatyzatsii zdiisnennia protsedur mytnoho kontroliu ta mytnoho oformlennia tovariv, shcho peremishchuiutsia cherez mytnyi kordon vodnymy transportnymy zasobamy [Foreign experience in automating the implementation of customs control procedures and customs clearance of goods transported across the customs border by water vehicles]. *Publchne upravlinnia ta mytne administruvannia* (electronic journal), no. 1. pp. C.124-134. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamcudu_2017_1_18 (accessed: 02.09.2019) [in Ukraine].